

La polivalència, en qüestió

XAVIER GÓMEZ

El garbuix de càmeres, micros i cassetes es pot convertir en la caixa d'eines del periodista

Els periodistes hem de defensar els nostres drets davant els canvis que comporta la revolució de les comunicacions

La revolució de les comunicacions no és exclusivament tecnològica sinó que suposa canvis socials, noves divisions de classe, canvis d'hàbits culturals i també grans progressos. Però davant aquest nou repte, les empreses ja han començat a moure's i els periodistes hem de vigilar que aquesta revolució no ens porti a una desregulació de la professió ni a la desvertebració reivindicativa i negociadora. No estem contra la modernitat, però sí contra l'explotació. Els professionals de la informació ens hem d'adaptar a les noves tecnologies per conèixer les eines tècniques que ens permetin fer de manera eficaç la nostra feina però hem d'evitar la sobreexplotació dels professionals que s'amaga darrera la polivalència sense tenir en compte ni la qualitat dels productes ni les exigències dels consumidors.

Pàgines 6 i 7 i editorial

Les Illes Balears ja tenen sindicat

DARDO GÓMEZ

Andreu Manresa, secretari general de l'SPIB

F. D.

El 50 % dels periodistes de les Illes Balears van donar suport a la creació del Sindicat de Periodistes de les Illes Balears (SPIB) que va celebrar el 28 d'octubre el seu Congrés constituent. L'SPIB es converteix així en el quart sindicat professional que es constitueix a l'Estat espanyol. El Congrés va escollir com a Secretari General de l'SPIB Andreu Manresa, que encap-

çala una Junta Executiva de quinze persones en representació dels més de 180 periodistes afiliats.

L'SPIB es declara un sindicat "democràtic, professional, independent, plural i unitari". La nova formació ja s'ha integrat a la gestora de la Confederació de Sindicats de Periodistes, que és previst que quedi constituïda el pròxim mes de març.

Pàgina 3

Salvador Alsius, degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya

"Correrem el risc d'un Congrés sense star-system"

Els pròxims dies 24 i 25 de novembre se celebrarà a Barcelona el IV Congrés de Periodistes de Catalunya. Salvador Alsius, degà del Col·legi professional, explica diferents temes que seran debatuts durant el Congrés i que poden afectar el futur de la professió.

F. R.

— El II Congrés de Periodistes va aprovar el Codi Deontològic i el procés de creació del Sindicat de Periodistes; el III Congrés serà recordat per la creació del Consell de la Informació. Quina serà l'aportació principal del IV Congrés?

— Crec que un Congrés professional no necessita necessàriament que hi hagi una epifania d'aquesta mena en la mesura que parlem d'una professió normalitzada. No podem estar tota la vida fent invents. Però sí que és veritat que jo m'ho he preguntat alguna vegada. Tenim algun tema emblemàtic

IVÁN G. COSTA

Salvador Alsius, degà del Col·legi de Periodistes

que es pugui convertir en l'estendard del II Congrés? Tenim algun missatge per donar a la societat com van ser el Codi Deontològic o el Consell de la Informació? Jo crec que si alguna cosa hauria de marcar aquest Congrés és el seu lema: "L'hora dels Estatuts professionals".

Continua a la pàgina 12

SUMARI

- 4** El conveni marc continua estancat
- 5** El pla de viabilitat de RTVE
- 10** L'Estatut del Periodista Professional ja està en marxa
- 11** Mitjans de comunicació i immigració

EDITORIAL

Tothom al Congrés de Periodistes

El IV Congrés de Periodistes de Catalunya, que se celebrarà els dies 24 i 25 de novembre, és una nova oportunitat perquè els professionals de la informació posem sobre la taula i discutim les qüestions més candents que ens afecten. El Sindicat de Periodistes de Catalunya hi serà present i, com és evident, insistirà sobretot en els aspectes laborals de la nostra feina.

Estem en un moment d'importància vital pel futur de la professió. La irrupció de les noves tecnologies ha acabat de soca-rel amb els sistemes productius vigents fins fa molt poc temps. L'aparició de nous grups multimèdia i la transformació dels grans grups editorials en noves plataformes multimèdia, en noves i sorprenents aliances empresarials, ens aboquen a un nou panorama davant el qual els periodistes hem de reaccionar perquè la nostra adaptació sigui la millor possible per al conjunt del col·lectiu.

Les noves tecnologies suposen també noves possibilitats professionals que hem d'explorar al màxim perquè és en aquest terreny on hi ha els nous filons d'ocupació del periodisme si volem utilitzar l'expressió preferida dels responsables de les polítiques socials de les institucions.

Al mateix temps, aquests canvis ens posen davant de noves fórmules de relació laboral que els mitjans volen imposar. El IV Congrés de Periodistes de Catalunya posarà sobre la taula temes com la polivalència funcional i hi haurà qui reivindicarà la necessitat de noves fórmules d'estructuració de les redaccions per afavorir els interessos dels nous grups multimèdia. No és qüestió d'oposar-se als canvis perquè sí. El que cal fer és buscar el millor sis-

tema perquè les transformacions del món de la comunicació serveixin per millorar la informació que rep el conjunt de la societat al mateix temps que respectin els principis que sempre han guiat l'exercici de la professió. Per defensar aquests principis i els nostres drets com a professionals i com a treballadors és necessari que tots els periodistes hi col·laborem. I és per això que el Sindicat de Periodistes de Catalunya insta el conjunt de la professió a assistir a aquest nou Congrés. En els anteriors congressos també es van discutir qüestions prou interessants. El II Congrés va propiciar el naixement de l'SPC i va proclamar el Codi Deontològic. El III Congrés va suposar la creació del Consell de la Informació de Catalunya (CIC).

Però aquesta vegada es planteja una qüestió cabdal que marcarà el futur de l'exercici de la professió: la figura del periodista polivalent no és cap entelèquia, ja la tenim aquí. Per tant, hem de ser capaços de fer prosperar propostes que garanteixin una informació veraç, rigorosa i plural. I l'única manera de tirar-les endavant és ser-hi quan es discuteixen. Com diria un popular col·lega del periodisme esportiu: "todos al Congrés de Periodistes"

www.sindicat.org

La web de l'SPC, una eina al teu abast

L'SPC vol facilitar i agilitzar el contacte amb tots els seus afiliats i afiliades i obrir també una porta al debat. Una relació estreta que tots els professionals poden mantenir amb el Sindicat a través de la Web.

L'última remodelació, tant estètica com de continguts, de la pàgina us permetrà navegar pel Sindicat amb més rapidesa i trobar la informació amb més facilitat.

Els continguts que trobareu a la web de l'SPC es divideixen en quatre grans blocs: SPC, Fòrum, Informacions i Documents.

A l'SPC hi podeu trobar una breu benvinguda al Sindicat, idees i persones, on s'explica què és l'SPC, qui compon els seus òrgans de gestió (com ara la Junta Executiva, el Consell Directiu, la Mesa Nacional...), una mica d'història i algunes

notes sobre el funcionament del Sindicat. També hi podeu trobar íntegre el text dels Estatuts. I per acabar, un recull de tots els serveis que el Sindicat ofereix als seus afiliats i que es van ampliant dia a dia.

El Fòrum pretén ser un lloc de trobada, però també de discussió i debat sobre temes que afecten la professió. Actualment el Fòrum es troba en fase de proves.

A l'apartat d'Informacions hi trobareu les notícies que afecten els periodistes i els mitjans de comunicació, els comunicats que elabora el Sindicat i els dels mitjans, els comunicats del Sindicat, articles d'opinió

sobre la professió, entrevistes i tots els exemplars publicats del *Fil Directe*.

En el darrer apartat, Documents, hi ha les lleis (íntegres la Llei Orgànica de Llibertat Sindical i la de la Propietat Intel·lectual), alguns convenis de mitjans de comunicació (amb les taules salarials), estatuts de redacció i d'altres documents, com l'acord-marc per la regulació de les pràctiques dels becariers als mitjans de comunicació de Catalunya.

NOVA GUIA DE SERVEIS DE L'SPC

La nova Guia de Serveis de l'SPC incorpora totes les noves prestacions que el Sindicat ofereix als seus afiliats.

La Secretaria de Serveis recomana als companys que consultin aquesta nova guia ja que hi trobaran nous i més serveis professionals i comerços que ofereixen avantatges.

Des del Sindicat voldríem recordar a tots els afiliats que l'ús d'aquests serveis ajuda a millorar-los i a ampliar-ne l'oferta. Si teniu algun dubte sobre els serveis podeu consultar-ho amb la Secretaria del Sindicat.

I recordeu que la llista d'aquests serveis també la podeu trobar a la web de l'SPC.

Butlleta d'afiliació

En / Na (nom i cognoms) .....
 NIF ..... Situació laboral (actiu o atur) .....
 Empresa on treballa .....
 Categoria / càrrec .....
 Domicili de la feina ..... Telèfon .....
 Domicili particular ..... Telèfon .....
 DP ..... Població .....
 S'inscriu en el Sindicat de Periodistes de Catalunya i accepta el càrrec al seu compte bancari de les quotes establertes

Quota mensual en funció dels ingressos nets mensuals:

- A. Aturats, quota: 500 pessetes.
- B. Fins a 100.000 pessetes, quota: 1.100 pessetes.
- C. Fins a 200.000 pessetes, quota: 1.600 pessetes.
- D. Fins a 300.000 pessetes, quota: 2.100 pessetes.
- E. Més de 300.000 pessetes, quota: 2.600 pessetes.

Podeu enviar la butlleta a: Sindicat de Periodistes de Catalunya.
 Rda. Universitat, 20, 3er. 1a. 08007 Barcelona

Butlleta d'afiliació

Banc/Caixa .....
 Agència número .....
 Adreça .....
 CP ..... Població ..... Província .....

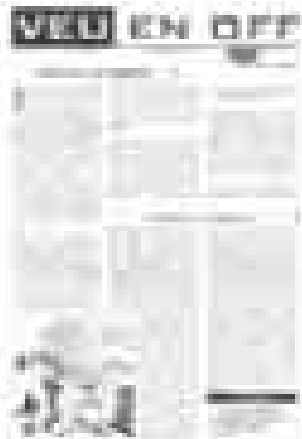
Senyors:

Agrairé que atenguin, a partir d'ara, els rebuts que periòdicament seran presentats al cobrament pel Sindicat de Periodistes de Catalunya, amb càrrec al meu compte / llibreta n.º .....
 a nom de .....
 Atentament

Signat (nom i cognoms)

SPC

Sindicat de
Periodistes de
Catalunya

"Veu en off", la revista de la Secció Sindical de TV3

◆ Aquesta primavera va aparèixer el primer número de "Veu en Off", publicada per la Secció Sindical de TV3. Una publicació que aborda la problemàtica laboral i professional de l'àrea d'Informatius i que cohesiona l'acció sindical dels afiliats a l'SPC. Recentment ha aparegut el número 3 de la publicació.

Així, "Veu en Off" ha informat de la negociació del conveni col·lectiu, del balanç del primer Comitè Professional de la redacció, de les propostes de reorganització de l'empresa (inclòs el debat sobre la polivalència professional i les "sinergies" amb la redacció de Catalunya Ràdio) i, per descomptat, de les misèries quotidianes relacionades amb els Serveis Informatius i amb els condicionants polítics de la informació de TV3.

El 50% dels periodistes de les Illes Balears s'afilia al nou Sindicat

◆ El Sindicat de Periodistes de les Illes Balears (SPIB) va celebrar el 28 d'octubre el seu Congrés constituent, procés al qual van donar suport més del 50% dels professionals de les Illes, prop de 180 periodistes. Això converteix l'SPIB en el quart sindicat professional que es constitueix a l'Estat, després dels de Catalunya, Madrid i Andalusia.

El Congrés va escollir com a Secretari General de l'SPIB Andreu Manresa, que encapçala una Junta Executiva de la qual formen part quinze persones. Són Antònia Artigues (Igualtat), Nekane Dombiàs (Participació), Joan Mari (Comunicació), Albert Travesset (Serveis), Leonor Hernández (Formació), Marisa Goñi (Organització), Llorenç Marina (Acció Sindical), Victòria Campins (Finances), Rafael Gallego (Relacions Exteriors), Òscar Pipkin i Pep Ramis (Gràfics), Maties Salom (Col·laboradors), Lluís Mestres (Mitjans Públics), Macamen Colom (gabinets de premsa) i Miquel Company (Ràdios municipals i corresponsals). L'SPIB es declara un sindicat "democràtic, professional, independent, plural i unitari". El gran suport rebut en la seva constitució demostra la necessitat que sentien els periodistes de les Illes de dotar-se d'un instrument per defensar els interessos laborals i professionals.

FIL DIRECTE

NOTÍCIES

Número 4

Novembre 2000

La Confederació de Sindicats de Periodistes ja és una realitat

El passat 30 de setembre la Comissió Gestora de la Confederació de Sindicats de Periodistes (CSP), reunida a Saragossa, va aprovar el primer esborrany dels estatuts de la nova organització i va posar data a la seva constitució, que serà el 24 i 25 de març del 2001 a Madrid, quan se celebri el Congrés Constituent de la CSP. En aquesta data ja seran sis els sindicats de periodistes que hi assistiran perquè als que ja funcionen, -els sindicats de Catalunya, Madrid, Andalusia i les Illes Balears- s'hi sumaran els d'Aragó i La Rioja.

El Sindicat Independent de Periodistes de les Illes Balears (SIPIB) va celebrar el seu congrés constituent el passat 28 d'octubre (veure text adjunt); mentre que els periodistes aragonesos tenen previst constituir el Sindicato Aragonés de Periodistas (SAP) aquest novembre i abans d'acabar l'any ho faran també els companys del Sindicato de Profesionales de la Información de La Rioja (SPIR).

La celebració del Congrés Constituent de la Confederació

Dardo Gómez

Congrés constituent de l'SPIB celebrat el 28 d'octubre

de Sindicats podria haver estat molt abans però es va decidir esperar fins el mes de març per donar temps al possible naixement de noves gestores en dues comunitats autònomes més. Malgrat que aquests nous sindicats de periodistes no arribaran a constituir-se abans d'aquesta data, la CSP començarà amb una afiliació notable; els sis sindicats autonòmics ja constituïts aporten a la confederació al voltant de 1.500 periodistes afiliats. Una xifra

inimaginable quan el 1993 l'SPC va formular en el seu programa la intenció de conformar una confederació de sindicats afins i, per suposat, una afiliació molt superior a la dels periodistes dels sindicats generalistes.

Paral·lelament a les tasques bàsiques, la Comissió Gestora de la CSP ha començat a complir el mandat de representació dels sindicats adherits en temes d'interès comú de la professió. Així ha manifestat el seu rebuig als atemptats i amenaces con-

tra periodistes. La Comissió Gestora de la CSP va emetre, la primera setmana d'octubre, un comunicat de denúncia de la situació de les diferents ràdios i televisions públiques per l'ús que d'elles en fan els respectius governs amb finalitats propagandístiques. En el comunicat els sindicats de la CSP van remarcar la necessitat "d'abordar de forma indissoluble la democratització dels òrgans de gestió i control dels mitjans públics de comunicació i la viabilitat i la necessitat del servei públic que ofereixen".

Al mateix temps, el president de l'SPC, el secretari general del SPMadrid i la seva homòloga del sindicat andalús es van reunir amb el ministre de Treball, Juan Carlos Aparicio, per donar-li a conèixer la constitució de la Confederació i la posició dels sindicats davant la situació de precarietat de la professió. Els portaveus sindicals també van mostrar davant el ministre la seva preocupació per la falta de disposició de la patronal per arribar a acords en la negociació del conveni de premsa diària i agències.

Èxit de la vaga convocada a Efe contra la congelació salarial

◆ El passat 5 d'octubre els treballadors de l'agència EFE van realitzar una vaga de dues hores convocada a nivell estatal, en protesta contra la congelació salarial aplicada per l'empresa durant quatre anys consecutius, que va ser àmplia-

ment seguida pel conjunt de la plantilla. Per primera vegada en els 61 anys d'història de l'agència EFE, s'ha fet una vaga per motius estrictament laborals, que va ser secundada majoritàriament a tots els centres.

En el centre de treball de

Madrid, més d'un centenar de treballadors es van concentrar a la porta de l'empresa en suport a la vaga. A la delegació de Barcelona la participació va ser gairebé total. Durant la vaga només eren presents al lloc de treball 4 dels 63 treba-

lladors de la plantilla. Entre les 11.00 i les 13.00 hores, coincidint amb la vaga, no es va passar cap notícia pels serveis d'informació d'EFE Catalunya.

Representants del Comitè d'Empresa de Barcelona i de l'SPC van aprofitar el ple del Parlament de Catalunya, que es feia el mateix dia, per informar els diputats de la situació d'EFE. Molts d'ells es van comprometre a prendre iniciatives parlamentàries. Des del 1997 fins al 2000, la pèrdua estimada de

poder adquisitiu dels treballadors d'EFE ha estat del 10,74%. Una xifra que augmentaria fins al 17,95% si se sumen els increments, també inferiors a l'IPC, registrats des del 92. En aquests períodes, altres empreses públiques amb pèrdues, com RENFE o RTVE, han tingut increments salarials iguals o pròxims a l'índex d'inflació, cosa que fa que els treballadors d'EFE pateixin una discriminació de sous doblement flagrant.

◆ **Canvis a la Secretaria de la Dona.**

María José Ruíz, que en el darrer Congrés de l'SPC havia estat escollida responsable de la Secretaria de la Dona, ha hagut de deixar aquesta ocupació per un canvi de residència per motius professionals. La Junta Executiva, en virtut del que disposen els nostres estatuts, va aprovar que fins al Congrés -que se celebrarà la primavera de l'any vinent-, fos Elena Tarifa qui desenvolupi aquestes funcions.

◆ **L'SPC ha tornat a guanyar les eleccions sindicals al Diari de Tarragona.**

Aquesta ja és la tercera convocatòria electoral en la qual els treballadors d'aquest rotatiu dipositen la seva confiança en el Sindicat. El Comitè d'Empresa, format per nou membres, ja ha començat a treballar en la plataforma per abordar aquest any un nou conveni.

◆ **El Sindicat de Periodistes de Catalunya ha convocat eleccions sindicals a tres diaris:**

l'Sport, El Mundo de Catalunya i Regió 7. Fins ara, en aquests tres mitjans els comitès d'empresa i els delegats de personal eren tots de l'SPC. Amb aquesta nova convocatòria d'eleccions, l'SPC espera mantenir la seva representació en aquestes empreses per continuar treballant en la defensa laboral i professional dels seus treballadors.

◆ **La televisió de L'Hospitalet ja ha començat les seves emissions.**

Amb un pressupost de 200 milions de pessetes i prop d'una trentena de treballadors en plantilla, la producció de la cadena ha estat adjudicada a la empresa Moebius per un període de quatre anys. El director de la televisió és Manuel Huerga, càrrec que també ocupa a Barcelona Televisió (BTV).

Fil Directe Notícies

Edita: Sindicat de Periodistes de Catalunya
Ronda Universitat, 20, 3er, 1.a
08007 Barcelona
Tel: 93 412 77 63
Fax: 93 412 12 73
www.sindicat.org
spc@sindicat.org

La patronal estanca la negociació del conveni marc de premsa diària i agències

Servando Bosque

La negociació del Conveni Marc de Premsa Diària i Agències Informatives està més estancada del que seria desitjable, i no perquè els agents socials no desitgin que avanci, sinó perquè la patronal de premsa s'estanca en posicions que semblen sorgides d'altres temps. Quan es planteja a la patronal la situació general del sector de premsa diària i agències -precarietat, jornades inacabables, festius, col·laboradors, estatuts de redacció...- miren cap un altre lloc i continuen amb el pinyó fix: el sector està bé com està.

Amb aquest plantejament, no només és difícil que la negociació avanci, sinó que s'enquistan en posicions tan oposades que acabaran negant la possibilitat de diàleg. Si en un conveni que pretén ser referència de tots els mitjans d'Espanya no s'aborden aquestes qüestions, l'empresa no es fa cap favor a ella mateixa ni al sector, que necessita unes pautes mínimes de regulació.

És trist, per no dir penós, que un dels dos únics sectors productius de l'Estat espanyol que no té conveni marc sigui el de la premsa diària i agències, juntament amb el sector dels transportistes, cal dir-ho.

Una necessitat imperiosa

Explicar per què és necessari un conveni marc és de sobres conegut per tots, però potser convingui tornar-ho a argumentar per poder veure la seva necessitat imperiosa. Si abans existien les ordenances laborals que van ser derogades fa anys i era l'única referència que hi

La patronal de premsa diària no té pressa per negociar el conveni

F. D.

havia, on es marcaven uns drets mínims com la jornada laboral i altres qüestions similars, ara és precís recuperar una normativa que defineixi, amb la major claredat possible, les condicions bàsiques dels treballadors de la informació.

No és possible que un sector tan sensible per a l'opinió pública no tingui cap tipus de regulació amb l'argument que la millor regulació és aquella que no existeix. Aquesta fal·làcia fa temps que va passar a millor vida, i avui tothom sap que la regulació és l'única manera per acabar amb els abusos que es

cometen en el sector. I si no, que ho preguntin al munt de periodistes, fotògrafs, dissenyadors, correctors, maquetistes, etcètera que veuen com cada dia més se'ls aparta dels llocs de treball a l'empresa, de la plantilla, i se'ls ofereix el "suculent benestar d'un contracte mercantil" perquè treballin més hores de forma més liberal encara que després continuïn en el lloc de treball més hores que un relloige.

I això no significa que estem en contra dels col·laboradors periodístics, però no podem admetre de cap de les maneres

que sota aquesta figura es creïn plantilles encobertes sense cap dret i amb unes condicions que estan al límit de la illegalitat més absoluta. Una cosa són els col·laboradors puntuals que fan una feina i una altra els "col·laboradors" que treballen tot el dia sota les ordres de l'empresa.

És necessari que es defineixin quines són les condicions mínimes dels treballadors de la premsa i de les agències informatives per acabar amb una situació que, amb tota probabilitat, explotará abans del que creu la patronal.

CURSOS DE FORMACIÓ PER AL 2001

Com cada any, l'SPC ofereix els cursos del pla Forcem per a professionals. Per al curs 2001 seran:

- ◆ **Internet i disseny de web.** Visió global de la tecnologia telemàtica, l'ús de la xarxa Internet i la configuració i disseny d'una pàgina web.
- ◆ **Creació i edició multimèdia** en entorns microinformàtics. Coneixements teòrics bàsics i edició de documents multimèdia i el disseny i creació d'aplicacions interactives multimèdia.
- ◆ **Periodisme d'investigació.** Com obtenir les fonts d'informació i certificar la veracitat de filtracions.
- ◆ **Edició periodística.** Les seqüències informatives perquè les notícies tinguin un ordre lògic, sense errors gramaticals, ortogràfics, i de contingut.
- ◆ **Documentació gràfica i arxiu.** Funcionament d'un fons documental, criteris d'organització i recuperació, gestió i creació documental.
- ◆ **Improvisació a ràdio i TV.** Com millorar la capacitat d'improvisació adaptada a ràdio i televisió. Comunicació oral, recursos i errors més freqüents.
- ◆ **Tècniques per al reportatge**

radiofònic. Com fer un reportatge radiofònic: elecció dels sons, so directe i so enregistrat, què l'ha d'integrar i els personatges que l'han de protagonitzar.

- ◆ **Fotografia periodística.** Conèixer els codis de lectura de la imatge. Ús de la càmera, evolució del fotoperiodisme, realització de reportatges.
- ◆ **Gabinets de premsa.** Funcions, estructura i missió com a difusor d'informació. La importància d'un pla de comunicació. Notícia i propaganda.
- ◆ **Gabinets d'empresa.** Estructura i tasques del departament de comunicació d'una empresa. La imatge corporativa, el màrqueting i la publicitat.
- ◆ **Informació sanitària.** De l'aspirina a les darreres tècniques d'intervencions sanitàries. La medicina natural i altres tècniques alternatives.
- ◆ **Informació medi ambiental.** Per a professionals de la informació medi ambiental. On i com trobar la informació i millorar la seva quantitat i qualitat.
- ◆ **Informació local-municipal.** Descentralització política i informativa: ajuntaments, districtes, barris. Premsa local i emissores municipals.
- ◆ **Informació econòmica.** Les fonts

d'informació com a difusores de dades macroeconòmiques i la seva informació als ciutadans. La informació borsària i empresarial i la incidència de l'euro.

- ◆ **Periodisme judicial.** La crònica judicial i la precaució redaccional. Estudi del llenguatge jurídic bàsic i de les diferents etapes dels processos judicials.
- ◆ **Ètica i deontologia professional.** Quins són els instruments i els estaments que vetllen pels seus drets. Codis Deontològics i estatuts i comitès de redacció: el gran deute pendent.
- ◆ **Llenguatge i estil en el periodisme esportiu.** L'especificitat del llenguatge i l'estil narratiu: estil bèl·lic, la qüestió de gènere, l'exageració. La Crònica: el gènere estrella
- ◆ **Gènere i informació.** Especificitat del llenguatge informatiu. El tractament "no sexista" de la informació. La no-discriminació de les fonts per gènere.
- ◆ **Idiomes.** Català, anglès, francès i alemany.
- ◆ **Tècniques d'entrevista.** Com aconseguir el màxim de les entrevistes a ràdio, televisió, premsa i agències. Diferents tipus d'entrevista i la importància de la documentació.

RTVE: ja som a la SEPI

F. D.

La defensa dels mitjans públics torna a ser prioritària

SECCIÓ SINDICAL

La decisió d'incloure l'ens públic dins de la "Sociedad Estatal de Participaciones Industriales", negada més de 3 cops aquest estiu pel director general de RTVE i per diversos ministres, finalment s'ha fet realitat.

Quan encara ens trobem immersos en el segon Expedient de Regulació d'Ocupació, amb prejubilacions de caràcter voluntari, ja ens anuncien un pla de viabilitat que estarà llest en 6 mesos. Però, en el disseny d'aquest pla

no hi participarà la direcció de RTVE ni seran escoltats els sindicats. S'ho manegaran els gestors de la SEPI. I ja sabem com les gasten. El fet que es posi en el mateix sac la radiotelevisió pública estatal i empreses mineres, aeronàutiques o d'armament, dóna idea de quin lloc reserva el govern del PP al servei públic que és RTVE.

Alguns mitjans propers pròxims a aquest govern, com "El Mundo", ja han deixat anar que una bona colla de treballadors de l'ens públic marxaran amb la

butxaca ben plena. Una mitjana de 30 milions cadascú. Amb aquesta perla i altres que, sovint, deixen anar els diaris i les ràdios, majoritàriament vinculats a interessos de grups multimèdia, s'ha aconseguit confondre l'opinió pública, que pensa que RTVE és plena de gent que no treballa, que guanya diners a cabassos, i que l'enorme dèficit acumulat e soluciona fent fora bona part de la plantilla.

Ara fa un any, l'aleshores director general de RTVE i ara

ministre portaveu del Govern d'Aznar, Pio Cabanillas, afirmava, en una conferència al Club Siglo XXI, que RTVE "no podia ser una excepció respecte de la resta dels organismes públics europeus de ràdio i televisió" i per això creia urgent reformar l'estatut de RTV, aprovat fa 20 anys, en època de monopoli i en els inicis de la transició a la democràcia.

Cabanillas afegia, que el que diferencia RTVE de la BBC, paradigma de radio i televisió públiques, "no és la qualificació dels seus professionals, ni el caràcter universal dels seus serveis, ni la capacitat o qualitat de producció, ni l'equipament tecnològic, ni el suport de la seva audiència. La diferència està en la seva posició institucional, el consens social i polític que dona suport a la seva actuació i el marc jurídic i econòmic que garanteixen les seves activitats".

Cap pas endavant

Doncs bé, el Partit Popular, amb majoria relativa durant 4 anys, i ara amb majoria absoluta, tal i com va fer el PSOE durant el 13 anys llargs de govern, no ha donat cap pas per acostar RTVE a aquell model que tothom posa com exemple.

Després de criticar l'endeutament de l'etapa socialista i la utilització política dels mitjans públics, el PP ha deixat durant els seus anys de govern que el deute acumulat arribés,

enguany, als 700.000 milions, i utilitza, sense escrúpols, la ràdio i la televisió en benefici propi. Pel que fa al problema financer, el president de la SEPI, Pedro Ferreras, ja ha anunciat que l'adscripció al seu grup no vol dir que assumeixin el deute de RTVE amb els diners que s'obtinguin de la venda d'altres empreses públiques, com Iberia. Per tant, l'haurà d'assumir l'Estat i comptabilitzar-lo, d'una vegada, com a dèficit.

A més, el pressupost de l'any vinent serà el darrer que podrà recórrer al deute per equilibrar ingressos i despeses. 133.000 milions més per a un pressupost que supera els 265.000 milions de pessetes.

Un futur dolent

Amb aquest panorama, un ERE forçós per a majors de 52 o 54 anys, una reducció important de producció, o la segregació del grup en diverses empreses, amb l'oferta de treballar-hi amb unes condicions laborals molt diferents a les actuals s'albiren en un futur proper.

I tot això, amb la indiferència dels ciutadans, que no senten cap necessitat de mantenir un servei públic, en el qual no distingeixen la independència, ni la informació objectiva, ni es garanteix el pluralisme, ni s'evita la grolleria en l'entreteniment, ni es promouen les diverses cultures dels països que integren l'estat espanyol.

Els canvis a TV3

S. S.

Hi havia una vegada un govern amb majoria relativa que, seguint l'exemple d'Euskadi, va impulsar, legítimament, però de manera al·legal i precipitada, una radiotelevisió pròpia, per suposar amb l'objectiu de normalitzar la llengua catalana, però també per vendre millor la seva obra de govern, funció que va complir abastament i que va ajudar a l'obtenció de la majoria absoluta. Va ser la llarga etapa que alguns denominen del "pranafetisme", que va durar fins el 1995.

Fa cinc anys aquesta majoria es va perdre i hi va haver alguns canvis, als Serveis Informatius de TVE: a alguns "mercenaris" els van substituir alguns "comissaris" que, precisament perquè gaudien de confiança política, van prendre nota de la nova correlació de forces, que va portar a l'efímer "quatre contra un" avortat per Àngel Colom i que també es va reflectir en el nou Consell d'Administració. D'aquella època són uns debils intents de consens amb el sector professional crític de TV3 i la consecució, el 1998, de l'Estatut de Redacció per a les empreses de

la CCRTV, negat sempre per Lluís Oliva i aconseguit per la voluntat política del nou Consell i, ben cert, per la pressió professional canalitzada fonamentalment pel sindicat.

Però es van acostar unes noves eleccions, i algun poder fàctic va considerar que calien canvis: l'Eugeni Cabanes potser no era prou enèrgic i algú -també ben amunt- va portar el nom per a la nova etapa, que es preveia d'eleccions anticipades: Josep Maria Torrent, de qui ni la professió ni la redacció de TV3 coneixia especials virtuts professionals ni coneixements del mitjà, però si la bona connexió política amb el Govern. Mentre, heus aquí que arran del III Congrés del Sindicat de Periodistes, que va aprovar l'anomenada "Decla-

Els avenços són lents però van endavant

ració de Barcelona" (diferent de la de Pere Esteve-Beigas-Arzalluz) sobre la "guerra mediàtica" desencadenada per les plataformes digitals, es va

R. ESPUNY

TV3: un llarg i lent camí cap a la regeneració informativa

intentar promoure una "Plataforma per la Democràcia Informativa" (amb participació de consumidors, sindicats, ensenyats, pares d'alumnes i associacions de veïns) que no va funcionar però que va mobilitzar el sector professional a partir d'una Assemblea celebrada al Col·legi de Periodistes, en la qual es va crear una comissió per a l'estudi de la reforma de la gestió i el control dels mitjans públics de comunicació. Això va dur a un document assumit per la Junta del Col·legi i a un altre elaborat per l'SPC

que va ser presentats a tots els partits polítics i que van introduir aquest tema en la campanya electoral.

Des d'aleshores, s'han produït els avenços limitats del nou Consell de l'Audiovisual, el consens transitori sobre el nou Director General de la CCRTV i el canvi de director de TV3. Ara bé, tots els canvis "a les altures" exigits per les organitzacions professionals i sindicals -i que s'han de precisar en la nova Llei de la CCRTV- busquen sobretot trencar la dependència política dels responsa-

bles d'informatius, a TV3 i arreu, i s'han trobat amb canvis a llocs clau, però no al lloc essencial per on circula aquella dependència.

Creiem que la voluntat del Govern ha estat aquí decisiva, i que ha assenyalat els límits d'un ambigu consens en el debat sobre l'Audiovisual. El manteniment del cap d'Informatius de TV3, que el doble director Miquel Puig no ha pogut impedir, frustra la possibilitat de regenerar els informatius, i hipoteca les possibilitats d'expansió d'una àrea que el propi director-director general considera bàsica de la programació. Per a la majoria de professionals, però, i més enllà de la frustració conjuntural, és clara l'evolució dels últims setze anys, amb avenços lentíssims però sempre cap endavant. Estem acostumats a la cursa de fons, i ara només ens queda una etapa, més o menys llarga però sempre assolible, i més amb les noves condicions que s'han creat. Més que mai cridarem a l'autoexigència professional, a apel·lar a la clàusula de consciència i a combatre l'acceptació resignada de "discos sol·licitats" o a enfocaments determinats de la informació perquè "ja sabem on treballem, i qui paga, mana". Alguns encara tenen el "mando", però nosaltres som majoria i els podem encerclar.

Totum revolutum o tutti frutti

La polivalència del periodista és un nou element de desvertebració de la capacitat negociadora de la professió

L'espai que *Fil Directe* dedica en aquesta edició a parlar de la polivalència del nou periodista com a professional orquestra no pretén fer càtedra perquè tot just som al començament del gran debat dels pròxims mesos sobre el

futur de la professió. Un debat que tindrà en aquest Congrés de Periodistes de Catalunya un escenari preferencial. Des d'aquí només volem fer unes aportacions per iniciar la discussió que hi haurà al si de la professió. El debat és

possible des de diverses òptiques, sovint interrelacionades: laboral, professional, tècnica, organitzativa.... Aquestes pàgines estan a la disposició de tothom qui vulgui aportar-hi el seu granet de sorra.

ENRIC BASTARDES

Totum revolutum o tutti frutti, aquest és el dilema de la professió periodística davant la revolució comunicativa del nou segle: tècniques múltiples, suports diversos, grups d'empreses multimèdia compostes per societats mercantils diferenciades, uniformitat de missatges, pensament únic, globalització. I en aquest context, l'informador del futur convertit en una dona o un home orquestra i en un proveïdor de continguts per a ús indiscriminat de tothom.

Però anem a pams, que el món no s'acaba ni és previsible una apocalipsi per a la informació ni per a la responsabilitat social dels informadors, si no és

La nova revolució tecnològica requerirà una adaptació dels professionals

Tots els canvis hauran de respectar el dret dels ciutadans a ser informats

que enterrem definitivament els valors democràtics i la carta universal dels drets humans. No sembla aquest el cas, però si així fos no hauriem de dubtar de quina seria la nostra trinxera i quin el nostre grau de responsabilitat.

La revolució de les comunicacions que s'anuncia pel segle XXI ho és efectivament. I no és exclusivament una revolució tecnològica. Tota revolució amb majúscules comporta canvis socials, noves divisions de classe, canvis d'hàbits culturals, nous comportaments i també grans progressos i noves eficiències. Es diu ja que el futur analfabetisme es mesurarà entre els connectats i els desconnectats a la xarxa.

Les infraestructures de la comunicació seran per tant la nova frontera entre la marginació i el progrés. Però connectar-se a la xarxa i utilitzar-la en benefici propi o de causes col·lectives també pot estar a l'abast de multituds avui marginades de tota possibilitat d'intervenció.

Per tant, el resistencialisme contra la innovació no és més que una actitud reaccionària i inútil. De l'inicial sabotatge con-

EDUARD FARINYES

El III Congrés de Periodistes Catalans ja va ser un fòrum prioritari del Sindicat de Periodistes de Catalunya

tra la màquina de vapor, el moviment obrer va saber passar a fases superiors d'organització, consciència i modernitat, assumint que l'enemic no és la màquina sinó l'ús que se'n pugui fer. Avui ens trobem davant d'un nou repte de similitud significació i conseqüències.

El dret a ser informat

Que les empreses de la comunicació es llancin a cegues i barroerament a aquest nou repte no ens ha de sorprendre coneixent-les com les coneixem. I és aquí on hem de posar ordre i concert.

En primer lloc en defensa del dret de tot ciutadà a ser informat i a poder informar, com a element bàsic. En segon lloc, per crear les condicions mínimes per poder garantir la fiabilitat de la informació. En tercer lloc, en la defensa irrenunciable dels drets d'autor dels informadors i del control final del seu producte com a objecte essencial de responsabilitat civil i penal. I en quart lloc, qüestionant com s'intenta

Cal vetllar per garantir els drets professionals davant la gran concentració dels grups de comunicació que volen periodistes orquestra

utilitzar els informadors i convertir-los en tècnics multiusos. Uns tècnics eliminadors de multituds d'altres tècnics i especialistes, sotmesos als processos de polivalències múltiples d'intervenció simultània en textos, imatge i so. I tot això en detriment de la qualitat dels continguts, l'eliminació de la frontera entre informació i entreteniment i la barreja il·limitada de gèneres informatius contra la qual lluiten tots els codis deontològics de la professió de periodista existents al món.

Una darrera qüestió tampoc banal. Els grups s'han constituït

ja com a multimèdia. Però per cada nou producte i/o suport creen una nova societat mercantil. Hi ha grups de comunicació a Catalunya i Espanya que ja estan formats per cent o dues-centes societats mercantils diferents. Els informadors som contractats, quan hi ha contracte, per una societat mercantil determinada. Si l'encàrrec és per peça i sense contracte, qui ho encarrega és també una societat mercantil, i l'acord verbal també té força contractual.

Res és inexorable

La voluntat de convertir-nos en proveïdors de continguts per a usos múltiples dels grups comporta una contraprestació irrenunciable: o negociem convenis de grup, on es tingui en compte el multiús de continguts, o cada ús diferent a l'estrictament convingut en contracte per a una sola capçalera o societat mercantil cal considerar-lo una operació comercial entre societats mercantils distintes i en conseqüència nego-

ciables una a una i en cada ocasió, amb autorització explícita i remuneració específica.

Res és inexorable, com una part de la professió pot arribar a creure davant la magnitud dels canvis i amb l'habitual fatalisme de molts. Ningú està obligat a treballar per una segona, tercera o quarta empresa a la qual no l'uneix cap vincle contractual, per molt que siguin del mateix grup. Les empreses saben que el *totum revolutum* actual és un nou element de desregulació de la professió i de desvertebració en la nostra capacitat reivindicativa i negociadora.

Però també existeixen lleis laborals i de protecció de la propietat intel·lectual que ens són útils, i una voluntat inequívoca del Sindicat de Periodistes de Catalunya de fer-hi front. És evident que tenim nous reptes reivindicatius i nous elements que necessiten una regulació urgent. Però que ningú llenci la tovallola.

El combat només acaba de començar.

Polivalència versus explotació

SERVANDO BOSQUE

Des de fa temps alguns diaris amb edicions territorials atien el tema de la polivalència com si haguessin descobert El Dorado. I la millor manera de fer-ho, per allò que és preferible tirar la primera pedra i amagar la mà, és mostrar el que diuen alguns dels directius dels mitjans de comunicació més importants de Nord-Amèrica. La veritat és que no enganyen ningú, són els directius d'aquests mitjans, i no els treballadors, els que apelen a la polivalència com la modernitat més absoluta dels mitjans, sense pensar que potser no és la fórmula més adequada per a la comunicació en els diferents suports. Però com que es tracta d'omplir de continguts els mitjans, sense tenir en compte la qualitat -i en molts casos la veracitat de la informació- tot és vàlid en aquesta selva mediàtica.

Com un joc de retallar i enganxar, es poden fer miracles en els diaris electrònics de la majoria de mitjans. Però la qüestió no és aquesta. No es tracta d'omplir un diari amb el que han elaborat els companys que treballen per una empresa -que és la que paga perquè amb ella tenen un contracte- que edita en suport paper, sinó que s'han d'elaborar les informacions de forma adequada a cada mitjà.

Però pel mateix preu i sense contractar periodistes per fer el diari digital, pensen els editors, tindrem dos mitjans de comunicació. I això sense tenir en compte la polivalència que alguns grups multimèdia demanen a aquests periodistes per a la ràdio, la televisió o altres productes multimèdia que tenen pensats, com són CD-Rom, enciclopèdies, anuaris...

Pel que fa a l'Estat espanyol, sense que s'hagi descobert a Estats Units, els

JOAN PUIG

Un dels debats sobre precarietat laboral organitzats per l'SPC

empresaris -sobretot dels mitjans més petits- ja apliquen la polivalència d'una manera tan descarada que ja la voldrien els nord-americans. El periodista que surt al carrer a fer una informació no només portarà paper i llapis, sinó que cada cop més es veurà obligat (de fet ja passa ara) a dur càmera de fotos, o un casette, un micro, una càmera digital o qualsevol altre estri imprescindible per cobrir tot tipus d'informació.

L'home orquestra

Però això, encara que sigui terrible no és el pitjor. El veritable calvari vindrà quan es demana al periodista que faci d'home orquestra, és a dir, que amb la mateixa informació elabori una peça per al diari, una altra per a l'emissora de ràdio i un minut per a la televisió i que reelabori la informació per al diari electrònic. Això sense tenir en compte les diferents versions que haurà de fer de la informació per al diari escrit en funció de si és primera o segona edició, si és local o estatal.... En resum,

que el que es demana als informadors és que treballin per a diferents mitjans de la mateixa empresa pel mateix preu que cobren del mitjà pel qual van ser contractats.

No estem contra la modernitat, però sí contra l'explotació. I per modernitat entenem que els professionals de la informació ens hem d'adaptar a les noves tecnologies per conèixer les eines tècniques que ens permetin fer de manera eficaç la nostra feina. I per explotació, que sota l'estultícia que encobreix la polivalència es vulgui amagar una sobreexplotació dels professionals sense tenir en compte ni la qualitat dels productes ni les exigències dels consumidors. Sembla que l'única cosa que importa és omplir els espais i com més barat resulti molt millor.

La polivalència no és la gallina dels ous d'or, encara que molts editors ho creguin. Els ous cal manipular-los amb molta cura, perquè si no els rovells i les clares es barrejaran i serà difícil de digerir-ho.

El futur professional del periodista està en joc

F. D.

"La ciència avança que és una barbaritat" és, des de sempre, una de les sentències més usades. En el món de la comunicació això ara ja és més veritat que mai i ho veurem si fem una mirada al nostre voltant. El Comitè de Redacció d'*El País* ja s'ha posat les piles i ha començat a analitzar com repercuteix laboralment i professionalment l'eventual segregació d'*El País Digital* per a la seva incorporació a la plataforma del Grup Prisa a Internet. En el marc de la darrera edició del saló Sonimag, celebrat a Barcelona el mes d'octubre, diversos directors de diari van discutir sobre els efectes d'Internet en l'estructura tradicional de la premsa i van escenificar el debat del futur sobre si cal que els grans grups multimèdia unifiquin les seves redaccions sense tenir en compte el suport tecnològic de distribució de la informació o, al contrari, si cal fugir d'aquest model que s'ha posat de moda a diversos llocs.

Un problema generalitzat

Hem de ser conscients que aquesta no és només una discussió que ens hem inventat els periodistes catalans perquè som més *xulos* que tothom. El 53è Congrés de Periodisme celebrat a Rio de Janeiro també va tenir com element central de debat el nou periodista orquestra.

Més a prop, a Itàlia, els professionals dels mitjans audiovisuals públics i privats van donar suport a una vaga en defensa del conveni col·lectiu que tenia com un dels seus aspectes més controvertits el contracte que cal aplicar als periodistes dedicats als nous mitjans electrònics de comunicació. La patronal italiana pretén que les remuneracions d'aquest sector professional siguin inferiors a la de la resta de periodistes.

Aquests són només alguns exemples que hem recollit de les informacions de premsa del mes d'octubre. L'única cosa que demostren és que la discussió és ben viva i que tot fa pensar que encara ho serà més en els pròxims mesos. El futur de la professió està en joc.

L'SPC AL CONGRÉS DE PERIODISTES DE CATALUNYA

L'acte informatiu de l'SPC al Congrés de Periodistes abordarà aquests temes:

- > Lluita contra la precarietat laboral
- > Regulació de la professió a través de l'Estatut del Periodista Professional
- > Negociació del Conveni de premsa diària i agències informatives
- > Acords de la II Convenció de Periodistes de Valladolid: Periodistes a la peça, estudiants en pràctiques i mitjans públics
- > Confederació de Sindicats de Periodistes

L'acte informatiu serà el dissabte 25 de novembre a dos quarts d'onze del matí.

Solucions sindicals als problemes de la professió

El Sindicat de Periodistes de Catalunya és herència directa del II Congrés de Periodistes Catalans. L'SPC ja va anar al III Congrés a explicar quina havia estat la nostra trajectòria fins aleshores. Ara tornem a fer el mateix. Acudim al Congrés de Periodistes de Catalunya amb la voluntat d'explicar a tota la professió la nostra feina fins ara.

La nostra presència al Congrés serà, òbviament, per parlar dels aspectes laborals de la feina d'informador i també d'aquelles qüestions professionals que condicionen la manera de desenvolupar-la. En el quadre adjunt detalllem els diferents aspectes que tractarem en l'acte informatiu que l'SPC farà en el marc del Congrés. Aquesta sessió se celebrarà dissabte 25 de novembre a 2/4 d'11 i servirà per presentar al conjunt de la professió els temes en què el Sindicat està treballant i sobre els quals hem elaborat les propostes que volem donar a conèixer. En definitiva, explicarem quines són les alternatives sindicals als problemes de la professió en la pràctica del dia a dia.

EDUARD FARINYES

L'SPC va tenir una presència notòria en el tercer congrés

La representativitat al conveni marc amaga les claus de la veritable negociació

Els sindicats majoritaris han d'obrir els seus punts de mira i donar cabuda a altres organitzacions que representen una part important de la professió

SERVANDO BOSQUE

Una de les qüestions que sembla que preocupen més els sindicats majoritaris és la representativitat en la negociació del Conveni Marc de Premsa Diària i d'Agències Informatives que s'està negociant a Madrid amb la recent constituïda patronal de premsa. El repartiment de la representació s'ha realitzat sense criteris rigorosos per veure quina representació real correspon a cadascun dels sindicats presents en el sector. Així, les dues centrals majoritàries s'han atribuït una representació -sis representants cadascuna- que és obvi que no els correspon a la vista de la certificació que ha fet el ministeri de Treball. Segons les dades que té l'SPC, els correspondria un repartiment diferent.

Dels quatre-cents delegats sindicals que hi ha al sector de la premsa diària i d'agències informatives, i cenyint-nos estrictament a aquesta certificació, a CC.OO. li correspondrien el 44,82 %, als No Sindicats, el 12,41%, a la UGT, el 11,49% i al Sindicat de Periodistes de Catalunya (SPC), el 10,11%, i la resta, fins a completar el cent per cent, a d'altres forces sindicals. Davant d'aquestes dades és ben clar que a l'SPC se li hauria de permetre seure a la taula de negociacions, ja que té una representació a tot l'Estat espanyol -encara que només opera a l'àmbit de Catalunya, on té una representació del 40%- superior al deu per cent, percentatge necessari per estar en una mesa d'aquestes característiques. Però els dos sindicats majoritaris no han contemplat en cap moment la representació real del sector -i la patronal tampoc- i donen per bo ser ells els únics representants dels periodistes.

La representativitat sindical

Amb les dades a la mà de la representació sindical al sector que usa el Ministeri de Treball, no podem fer res més que criticar els paràmetres que utilitza a l'hora de comptabilitzar els delegats sindicals. Sota el Código Nacional de Actividades Económicas (CNAE-221), s'inclouen tots els sectors d'edi-

ÁLVARO MONGE

Una mal entesa polivalència és l'objectiu de les empreses multimèdia

ció, la majoria dels quals no tenen res a veure amb la premsa diària i no parlem de les agències informatives. En aquest CNAE -221 estan inclosos, entre molts d'altres, llibres, revistes, publicacions periòdiques d'anuncis, partitures musicals, calendaris, calcomanies, etcètera. Dificilment aquesta representació pot assimilar-se a la dels treballadors que dia a dia confeccionen els diaris o informen puntualment de les notícies d'agència.

Des de l'SPC hem fet saber al ministre en persona, Juan Carlos Aparicio, que el sistema de CNAE-221 que fa servir el seu ministeri per saber la representativitat dels sindicats no serveix, ja que inclou tota l'edició en un mateix paquet, i el que s'hauria de fer és especificar el CNAE que li correspon a la premsa diària i a l'edició de periòdics, que no és altre que el 22.12. Aquesta és la manera de conèixer la representativitat real, una cosa que reconeix el Ministeri i que ha promès rectificar en el futur.

Independentment de la representativitat, el que veritablement importa al Sindicat de Periodistes de Catalunya és que la negociació del primer Conveni Marc reculli totes les inquietuds que existeixen en el sector periodístic, tant laborals com professionals.

La polivalència

Si es negocia un conveni per sortir del pas en el sector, s'estarà perdent l'oportunitat -durant molts anys reclamada- d'acabar amb la precarietat laboral a la premsa i regular d'una manera justa i eficaç el cúmul d'irregularitats que es produeixen. I que van des dels mal anomenats "periodistes a la peça" als col·laboradors gràfics i literaris que estan les mateixes hores als centres de treball que la resta de la plantilla, fins a la utilització de mà d'obra barata o gratuïta en la figura dels becariis i estudiants en pràctiques, passant per les hores extraordinàries i la falta d'Estatuts de Redacció.

Ha arribat l'hora d'elaborar un con-

veni que determini amb claredat quines són les regles bàsiques dels treballadors de la premsa diària i de les agències informatives, tant en l'àmbit laboral com en el professional.

Cada cop més, les empreses informatives estan fent "de su capa un sayo" i usen els continguts gràfics i literaris elaborats per als mitjans escrits, per a tota mena de suports digitals i d'altres tipus, sense tenir en compte qui són els autors i com s'han elaborat aquests continguts: són els diaris del "retalla i enganxa", perquè el que importa no és com estigui elaborada la informació per a cada tipus de suport, sinó que cal omplir l'espai de tots els portals digitals de la majoria dels mitjans amb qualsevol tipus de material, i si pot ser gratuït.

S'obliden -potser de manera massa interessada- que els periodistes que elaboren els continguts ho fan per al diari que els paga, i no per al conjunt d'empreses del mateix grup de manera gratuïta i sense cap relació contractual, i per descomptat sense cap reconeixement ni pagament dels drets d'autor que els corresponen.

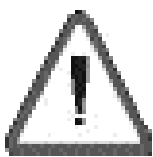
Potser ens caldria aprendre d'Itàlia, on els periodistes han fet dues vagues generals per renovar el seu conveni marc i per evitar que els editors facin un contracte diferent i amb una remuneració menor als periodistes que treballen en els mitjans digitals. La resposta de la patronal no s'ha fet d'esperar, i sostenen que els informadors dels mitjans digitals no tenen per què ser periodistes.

I tot això circumscrit als suports escrits, però també alguns grups aprofiten els treballadors de l'empresa escrita per omplir de continguts els mitjans audiovisuals amb un altre nom i amb una altra entitat jurídica, en resum els fan treballar per una altra empresa, sense pagar una feina que en realitat realitzen per a un tercer.

D'això se'n diu polivalència, adjectiu procedent de la medicina i de la química que amaga, en definitiva, l'ús i l'abús que les empreses estan fent del treball dels periodistes.

Alerta!: que no t'enganyin

Defensa els teus drets d'autor

La vulneració dels drets d'autor és una pràctica massa habitual. Cal que tothom lluiti per aconseguir el reconeixement d'aquests drets.

La vulneració de drets d'autor és una de les queixes que més arriben a l'SPC. Algunes d'elles han acabat als tribunals i la majoria de sentències han donat la raó als denunciants. El Sindicat i el seu equip jurídic ja han acumulat una gran experiència en la defensa dels drets d'autor en diferents casos de vulneracions.

Des de les pàgines del *Fil*

Directe volem fer una crida al conjunt de tots els professionals perquè lluitin pel reconeixement dels seus drets en aquest terreny.

La informació cada cop disposa de més suports tecnològics per difondre's i s'han d'evitar els abusos que sovint cometen les empreses. En aquesta línia és molt interessant el plantejament del Comitè de Redacció

d'El País que ha reclamat al grup Prisa que es reconeguin els drets d'autor dels redactors de qui s'aprofitin els materials informatius per a l'edició digital. Molts periodistes creuen erròniament que la defensa dels drets d'autor és una cosa que només afecta els fotògrafs (que també) i ignoren que els redactors encara pateixen més vulneracions, sobretot per la seva ignorància en la matèria. Per assessorar-se sobre aquesta qüestió, l'equip jurídic del Sindicat atén les consultes tots els divendres a la tarda, amb concertació prèvia d'entrevista.

Ona Catalana s'estrena amb un acomiadament

F.D.

Ona Catalana ha començat amb mal peu i poc temps després d'iniciar les seves emissions ja ha fet el primer acomiadament. L'afectat és una persona que treballava al magazine de Josep Cuní però que tenia contracte laboral amb la nova cadena i no amb la productora del periodista. La decisió va ser presa directament pels responsables dels serveis informatius, que no van informar el director del programa per al qual treballava. La causa de l'acomiadament sembla que va ser el sou "excessiu" en relació a altres companys. Aquesta persona procedia de Com

Ràdio, on treballava també amb Josep Cuní que és qui va insistir perquè fes el canvi d'emissora. El premi ha estat despatxar-lo abans d'acabar el mes de prova per estalviar-se enrenous.

Les dues noves cadenes de ràdio que han començat a funcionar des de l'estiu, Ona Catalana i RAC1 no destaquen per les condicions laborals que han ofert als seus treballadors. Els sous aproximats són de 125.000 pessetes brutes al mes per als periodistes dels serveis informatius, mentre que els de programes acostumen a ser autònoms sense que les percepcions salarials siguin gaire diferents.

La Confederació respectarà la sobirania dels seus membres

F D.

En el marc de la II Convenció de Periodistes d'Espanya, que es va celebrar a Valladolid el mes de maig passat, es va constituir la gestora de la Confederació de Sindicats de Periodistes (CSP) de la qual formen part, com a grups promotors inicials, els sindicats de Catalunya, Madrid i Andalusia, i el d'Aragó com a observador ja que encara no estava constituït en aquell moment. El Sindicat

Treballar per una política unitària que reguli la professió del periodista

La Confederació de Sindicats impulsarà els Estatuts de Redacció

de Periodistes de Catalunya va assumir la responsabilitat d'elaborar una proposta de programa d'actuació del qual ara en presentem un resum. Qui el vulgui conèixer en el seu conjunt, el pot trobar a la pàgina web del Sindicat (www.sindicat.org).

La proposta parteix de la base que la CSP no substitueix ni altera els programes i objectius dels sindicats que en formen part. Tot i això, vetllarà perquè tots els seus membres defensin els principis globals,

que es concreten en la democràcia interna, el sentit solidari, el compromís amb la resta d'assalariats/des del sector i la fidelitat a la funció social que tota societat democràtica imposa als informadors com a garant d'un dret fonamental com és el de la informació. Així, la CSP lluitarà per l'establiment d'una política unitària encaminada a impulsar línies d'actuació per aconseguir la regulació de la professió periodística, tant en els seus aspectes contractuals, com en els de drets d'autor i en els de caràcter més estrictament professional.

La regulació de la professió passa per l'establiment de l'Estatut del Periodista Professional. Pel que fa a la negociació col·lectiva, la CSP defensa que aquesta es pugui dur a terme tant a nivell d'empresa, com de grups empresarials o de sector.

La Confederació també tindrà en l'impuls dels Estatuts de Redacció i dels comitès professionals un dels seus cavalls de batalla amb l'objectiu de seguir avançant en la defensa dels drets professionals, de manera especial en les grans empreses i les de titularitat pública.

La CSP també buscarà alternatives als problemes que planteja la concentració de mitjans i l'aparició de noves grans corporacions empresarials multimèdia. La regulació de les pràctiques dels estudiants als mitjans de comunicació i la lluita per la plena igualtat de sexes al lloc de treball són altres qüestions que formen part del nostre paquet principal de reivindicacions que es concreten en 20 punts principals que es detallen en la peça del costat.

PRINCIPALS PRIORITATS DE LA CSP

I) En el marc comunitari

- 1 Forçar una legislació antimonopolis
- 2 Fiançar les polítiques de protecció dels mitjans públics
- 3 Reforçar les quotes de producció pròpia i de l'espai cultural europeu
- 4 Perseguir una regulació de garanties mínimes -laborals i professionals- del periodista professional europeu
- 5 Forçar l'aprovació legislativa de l'Estatut del Periodista Professional

II) En el marc legislatiu espanyol

- 6 Lluitar per la modificació de les lleis reguladores dels mitjans públics -estats, autonòmics i locals- i la creació d'una autoritat audiovisual independent.
- 7 Perseguir la reforma de les normes reguladores del cobrament per drets reprogràfics. Exigir el compliment íntegre de la Llei de Propietat Intel·lectual i regular l'ús d'Internet en matèria de drets d'autor.
- 8 Reclamar la modificació del Reial Decret sobre pràctiques d'estudiants a les empreses
- 9 Exigir la regulació de l'ensenyament del Periodisme, com a ensenyament universitari exclusiu i reconduir-ne el creixement insensat.

III) En el marc reivindicatiu

- 10 Forçar la negociació col·lectiva sectorial de la Comunicació en els seus tres subsectors: Premsa i Agències, Ràdio i Televisió
- 11 Impulsar la creació de Consells de la Informació que vetllin pel compliment del Codi Deontològic
- 12 Exigir la formalització de patronals dels tres sectors
- 13 Exigir la contractació dels periodistes que avui formen part de plantilles "encobertes" o "paraleles".
- 14 Forçar la inclusió dels Estatuts de Redacció en els convenis d'empresa i en la negociació dels convenis sectorials.
- 15 Vetllar per la marxa de la negociació i els seus continguts del conveni de premsa diària i d'agències informatives
- 16 Forçar la regulació de les pràctiques d'estudiants perquè no envaeixin l'àmbit laboral

IV) En el marc Organitzatiu

- 17 Consolidar la Confederació de Sindicats de Periodistes
- 18 Vetllar per la bona marxa de tots els sindicats confederats
- 19 Vetllar per la necessària unitat de tots els periodistes a través del FOP
- 20 Implicar-se en les tasques de la Federació Internacional de Periodistes (FIP)

Els Sindicats de Periodistes es reuneixen amb el ministre i el conseller de Treball

El Sindicat de Periodistes de Catalunya va mantenir poc abans de l'estiu dues trobades informatives amb el ministre de Treball, Juan Carlos Aparicio, i amb el conseller de Treball, Lluís Franco.

La reunió amb el ministre de Treball va servir per presentar la creació de la Gestora de la Confederació de Sindicats de Periodistes (CSP). A la reunió van assistir-hi el president de l'SPC, el secretari general del Sindicat de Periodistes de Madrid i la seva homòloga del sindicat d'Andalusia.

Desregulació

El ministre va mostrar el seu interès per la iniciativa com una fórmula vàlida per acabar amb la desregulació que hi ha al sector, reconeguda per la mateixa administració.

Juan Carlos Aparicio també va garantir als representants de la Confederació de Sindicats de Periodistes el suport tècnic del ministeri per aclarir qualsevol dubte que es pugui plantejar durant tot el procés.

La trobada amb el conseller de Treball de la Generalitat, Lluís Franco, es va limitar a un primer contacte després del seu nomenament com a cap del departament.

Durant la reunió, però, els representants de l'SPC van exposar al conseller les possibles vies de col·laboració futura entre l'administració catalana i el Sindicat de Periodistes.

Nous Comitès Professionals a *El Periódico*, TV3 i les emissores de la Generalitat

FIL DIRECTE

El Periódico té des de finals del mes d'octubre passat de nou Comitè Professional d'acord amb el que disposa l'Estatut de Redacció d'aquest rotatiu. Les persones que en formen part són Jesús González Albalat, Jordi Tió, Jon Barandica (delegació de Madrid), Cristina Roselló i Jordi Casabella. El nou comitè professional, que encara té tres places vacants, està preparant el seu programa d'actuació per presentar-lo a l'assemblea perquè sigui ratificat.

D'altra banda, el mes de juny passat es van renovar per primer cop els Comitès Professionals de Catalunya Ràdio i TV3, creats arran de la implantació de l'Estatut de Redacció a les empreses de la CCRTV. A TV3 la renovació va ser total, amb cinc membres

representatius dels diferents àmbits dels informatius (inclosos redacció d'Esports i càmeres i realitzadors), i amb dos vocals convidats en representació de Documentació i Producció d'Informatius (encara no inclosos en l'àmbit de l'Estatut). A les emissores de la Generalitat van canviar quatre dels cinc membres, i la novetat és la incorporació d'una corresponent a l'estranger que malgrat la distància pot comunicar-se amb els seus companys de Comitè.

Una de les ponències del IV Congrés de Periodistes de Catalunya farà balanç dels pocs Comitès Professionals o de Redacció que funcionen actualment en els mitjans de comunicació catalans i s'analitzarà l'escassa generalització d'aquests Comitès.

Eleccions al Comitè Professional de TV3

FAUSTÍ LLUSIÀ

L'Estatut del Periodista Professional ja està en marxa

El Fòrum d'Organitzacions de Periodistes ja ha iniciat la redacció del projecte aprovat a Valladolid

F. D.

La Comissió Redactora del projecte de l'Estatut del Periodista Professional ja ha començat a treballar en el mandat emanat de la II Convenció de Periodistes celebrada a Valladolid el mes de maig.

La Comissió designada pel Fòrum d'Organitzacions de Periodistes es va reunir el passat setembre a Barcelona i ja va configurar l'esquema de continguts del document que abordarà, entre altres temes, l'espai jurídic del dret d'accés a les fonts d'informació, la clàusula de consciència, el secret professional i la propietat intel·lectual dels periodistes.

Pel que fa a les relacions amb l'empresa, el projecte de l'Estatut del Periodista Professional inclourà la institucionalització dels estatuts de redacció i dels comitès professionals, i també l'establiment d'una sèrie de normes per a les pràctiques dels estudiants de

periodisme en els mitjans de comunicació.

Un aspecte important de la professió que es tindrà en compte a l'hora de redactar aquest projecte és el de la redacció d'una norma legal per la qual seria obligatori la declaració al règim general de la Seguretat Social de tot periodista professional que compleixi les seves tasques tenint en compte les directives de l'empresa. Aquesta norma afectaria també els professionals que no tinguessin un contracte escrit i els que cobressin a tant la peça.

La Comissió Redactora ha fixat el pròxim 15 de desembre com a data límit per a la finalització de les seves tasques. Serà a partir d'aquesta data quan s'obrirà un període de trenta dies perquè les organitzacions presents a la Convenció de Valladolid estudiïn el projecte i facin arribar al Fòrum les seves esmenes i suggeriments.

JOAN PUIG

La Convenció de Valladolid va donar el tret de sortida a l'Estatut del Periodista Professional

I els "becaris"? Com sempre, gràcies

R. R.

Fa un any i mig, el Sindicat de Periodistes va instar davant del Departament de Treball de la Generalitat una mediació entre les parts afectades per la problemàtica dels estudiants en pràctiques a les empreses informatives, mal anomenats "becaris" en la gran majoria dels casos. Es tractava de consensuar entre universitats, empreses i sindicats el tipus de feina i les condicions d'estada dels estudiants (provinents sobretot de Periodisme i de Comunicació Audiovisual) de manera que es garantís una formació pràctica però s'evités l'ocupació de llocs de treball estructurals, utilitzant abusivament el voluntarisme i les aspiracions d'introduir-se en el mitjà dels encara estudiants.

Sense voluntat d'acord

En les primeres converses i contactes bilaterals semblava que totes les parts compartien l'objectiu, però a l'hora de la pràctica els fets ens van demostrar que no hi havia voluntat d'acord per part, sobretot, de la majoria d'empreses, però també -i això ens va decebre especialment- dels representants de les facultats de Comunicació de les Universitats Autònoma, Pompeu Fabra i Ramon Llull. I diem que ens ho van demostrar els fets perquè encara es hora que, en les trobades fetes a la seu del Col·legi de Periodistes o per qualsevol altra via, hagi arribat, per part de les empreses o les universitats, cap contraproposta o esmena al projecte de regulació de la

ANTONIO NODAR

Estudiants de periodisme de la Universitat Autònoma

feina dels estudiants que finalment van firmar l'SPC, CC.OO., UGT, representants de molts comitès d'empresa del sector de la comunicació i el Col·legi de Periodistes de Catalunya.

L'única cosa que s'ha aportat a les trobades (en què hem d'agrair almenys la presència d'algunes empreses i, al començament, de les facultats) són excuses vàries, desviament de responsabilitats (amb traspàs mutu entre empreses i universitats) i elusió de com-

promisos concrets, només comentaris sobre tal o tal aspecte de la proposta sindical però sense cap proposta en ferm. Paral·lelament, a l'SPC li consten les condicions que diverses empreses van posar a les facultats, que passaven per no acceptar les propostes de regulació, que òbviament comporten límits a l'aprofitament abusiu de la majoria d'estudiants, sobretot en el sector audiovisual, i que podem resumir en les següents punts: les pràctiques no ex-

diran els 4 mesos, l'horari no superarà les 4 hores, es faran durant el curs acadèmic i no de matinada, de nit, ni en festius i, com a norma general, ni en caps de setmana ni en vacances. A més, els estudiants canviaran d'àrea o secció per aprendre la diversitat de la feina.

Com a proposta, la seva xifra no superarà el 10% de la plantilla del departament o àrea, i la tasca del tutor a l'empresa -que ha de complir uns requisits- exigirà dedicació efectiva i un nombre limitat d'estudiants. Per últim, i en general, la seva feina no ha de ser publicada, radiada o televisada, perquè això significaria l'ocupació efectiva d'un lloc de treball, amb les conseqüències laborals i professionals que comporta.

Impuls en els convenis

Som conscients que alguns d'aquests punts es poden matisar i discutir, i això és el què hem trobat a faltar en l'intent de mediació que vam oferir. Ara, cohesionats almenys per l'acord sindical i professional, els impulsarem en les negociacions de conveni o paral·lelament a elles, conscients que hi pot haver més dificultats però avalats pel fet d'haver intentat la via de les converses i -pel que sembla, perquè el silenci ha estat el gran protagonista del procés per part de l'absent- confirmats en la idea que els interessos d'empreses i universitats són coincidents, i molt poc respectuosos amb els principis dels convenis sobre estudiants en pràctiques, que defineixen la seva estada a les empreses com una relació no laboral, quan tothom sap que se'ls utilitza per encobrir plantilles precàries i per feines productives de manera gratuïta o molt barata.

La immigració, maltractada pels mitjans de comunicació

PACO MARTÍN
Comissió Periodisme Solidari

Si l'única manera de tenir contacte amb les societats dels països del Sud o amb les persones de minories ètniques residents al nostre país fossin els mitjans de comunicació, tindriem, sense cap mena de dubte, una opinió negativa. La presència de la immigració no comunitària en els mitjans està, majoritàriament, associada als aspectes més negatius. I això, en plena discussió de la nova llei d'estrangeria, pot tenir conseqüències molt negatives.

En aquest context es van desenvolupar, els passats dies 17 i 18 d'octubre unes jornades sobre la Nova Llei d'Estrangeria al Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Les jornades no van poder ser més oportunes, ja que actualment ens trobem immersos en el procés de modificació d'aquesta llei. Els periodistes i els interessats que van assistir a les jornades van poder reflexionar i aprofundir sobre el últims canvis en la legislació d'estrangeria i sobre el tractament informatiu que els mitjans estan realitzant sobre la llei i sobre les minories ètniques i els fenòmens migratoris que s'estan produint a l'Estat espanyol.

Un dels primers temes sobre el qual va desenvolupar-se el debat va ser la manera d'entendre la migració. Segons Eduard Segarra, prestigiós advocat especialitzat en temes d'estrangeria: "Que els mitjans parlin del problema polític és un punt de partida dolent. No estem davant un problema, estem davant una nova situació de convivència i la societat espanyola i els mitjans de comunicació ho han d'assumir".

Segarra també va manifestar la gran contradicció que existeix entre la diferent actitud del govern en els fóruns internacional i l'actitud en l'àmbit espanyol: "Espanya és un dels Estats que més tractats internacionals ha signat en matèria de drets humans. Aquests compromisos internacionals assumits poden veure's vulnerats per les modificacions

J. M. VIDAL

Les ONG intenten dignificar la situació del immigrants sense papers

de la nova llei". Especialistes com Maria Helena Bedoya, advocada de l'organització SOS Racisme, van afirmar que des del punt de vista jurídic les normes han de solucionar els problemes i que "polítics i periodistes han de començar a entendre la migració com un procés de canvi".

Les modificacions a la llei d'estrangeria suposen per a l'advocada de SOS "una política involutiva que pot produir fenòmens contradictoris". Bedoya també va parlar sobre les connotacions negatives que té l'ús de determinats termes en els mitjans de comunicació.

El debat va aprofundir també en el paper que tenen els mitjans de comunicació en la imatge que els catalans tenim sobre la immigració i sobre els

estrangers no comunitàris residents a la nostra societat. Per als professionals, la imatge en els mitjans és majoritàriament negativa i això té conseqüències.

Tècnicament antiracistes

Quico Triola, de COM Ràdio, Marisol Soto, del programa Gran Angular de TVE, i José Luis Martínez, subdirector de El Periódico, van compartir una taula rodona en la qual van parlar sobre la seva pròpia experiència en el tractament informatiu de la immigració i les minories ètniques. Els tres van coincidir en la importància que té el posicionament dels mitjans a l'hora de crear opinió pública.

En aquest mateix sentit, i segons un estudi del sociòleg Esteve Giralte Espelt, els espanyols es declaren majoritària-

ment antiracistes però, paradoxalment, demostren una actitud de recel cap al fenomen de la immigració. El que és realment sorprenent és que la immensa majoria de les persones entrevistades no havien tingut mai relació directa amb un immigrant. És a dir, la seva opinió estava formada pel que havien llegit, sentit o vist en els mitjans. I el que llegim, sentim o veiem sobre el fenomen de la immigració i sobre els estrangers no comunitàris residents a la nostra societat continua sent majoritàriament molt negatiu.

José Luis Martínez va manifestar, en aquest sentit, que "malgrat tot, en els últims anys s'han començat a veure canvis. El Manual d'Estil del Col·legi de Periodistes ha marcat una tendència que alguns mitjans ja estan seguint..."

El "Manual d'estil sobre el tractament de les minories ètniques als mitjans de comunicació social" va ser assumit pel III Congrés de Periodistes Catalans com un apèndix del seu Codi Deontològic en el punt 12 ("Actuar amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions o opinions amb continguts que puguin suscitar discriminacions per raons de sexe, raça, creences o extracció social i cultural o incitar a l'ús de la violència...").

Els diferents treballs que s'han realitzat sobre aquest tema indiquen que els mitjans continuen demostrant, en línies generals, un tractament informatiu diferent entre aquelles informacions relacionades, directament o indirectament, amb la migració i amb les minories ètniques de la nostra societat i la resta d'informacions. Per tot això es pot afirmar que la relació entre el mitjans de comunicació i les minories ètniques continua sent, malgrat algunes excepcions, negativa i perjudicial per als segons.

Fil Directe obra aquesta pàgina dedicada a parlar de les experiències de periodisme solidari a tothom que vulgui donar a conèixer qualsevol tipus d'iniciativa en aquest camp.

Tres anys de presó per al periodista del Congo Freddy Loseke Lisumbu la Yayenga

REPÚBLICA DEMOCRÀTICA DEL CONGO

El 25 d'agost del 2000, Freddy Loseke Lisumbu la Yayenga, redactor responsable del diari *La Libre Afrique*, que compleix una pena de tres anys de presó per publicar un article en el qual afirmava que el cap militar de la República Democràtica del Congo estava preparant l'assassinat del president Kabila, va ser ingressat en un hospital de Kinshasa.

El periodista, condemnat per un tribunal militar, va rebre final-

ment atenció mèdica ja que la seves condicions de salut eren extremament doloroses. Els metges que el van atendre van diagnosticar que patia una hèrnia discal. Malgrat que els informes asseguren que el periodista està rebent tractament mèdic a la presó, Amnistia Internacional tem que les autoritats continuïn imposant restriccions al tractament, i això posaria en perill la seva salut. Segons les informacions d'AI, la malaltia

d'aquest periodista va ser causada o agreujada per les brutals pallisses i els maltractaments que va patir quan estava sota custòdia militar. Amnistia Internacional considera que Freddy Loseke Lisumbu la Yayenga és un pres de consciència. Les autoritats havien fet cas omís dels informes mèdics i de la crida pública que es va fer perquè el deixessin en llibertat per poder rebre assistència mèdica.

Després d'aquest ingrés hospitalari, el periodista va ser retornat, el 26 de setembre, al centre penitenciari de Kinshasa mentre s'esperen els resultats de noves proves mèdiques que determinaran quin altre tractament necessita i si és necessari que torni a l'hospital.

Freddy Loseke considera que l'acció feta al seu favor per

Amnistia Internacional i altres organitzacions va ser fonamental per a la seva hospitalització. Per això el periodista ha expressat el seu agraïment a les entitats i particulars que van adherir-se a la crida en defensa dels seus drets.

En aquests moments es recomana continuar treballant per millorar la situació de Freddy Loseke. És important enviar telegrams, faxes i cartes urgents, per via aèria o correu electrònic, en francès, anglès o qualsevol idioma on consti:

- ◆ la satisfacció pel trasllat de Freddy Loseke a un hospital per rebre assistència mèdica d'urgència

- ◆ la consternació pel fet que hagi estat retornat al Centre Penitenciari i de Reeduació de Kinshasa, on continua reclòs

malgrat que la seva salut és precària

- ◆ la voluntat que se li administri amb celeritat el tractament mèdic que necessiti i en cas que sigui necessari que es disposi el seu ingrés en un hospital

- ◆ les ja reiterades crides perquè sigui posat en llibertat de forma immediata i incondicional, ja que Amnistia Internacional considera que és un pres de consciència detingut únicament per exercir les seves activitats periodístiques legítimes

- ◆ l'exigència que es porti a terme una investigació imparcial sobre les denúncies a partir de les quals Freddy Loseke va ser torturat, amb l'objectiu de posar els responsables a disposició judicial.

L'SPC vol donar a conèixer a través d'aquesta pàgina de Fil Directe les campanyes d'Amnistia Internacional en favor de periodistes perseguits per fer ús de la seva llibertat d'expressió.

Salvador Alsius: periodista i degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya

"És l'hora dels Estatuts professionals"

"Només els periodistes podran evitar que el Col·legi reproduïxi l'arc parlamentari"

Ve de pàgina 1

— Per què Estatuts Professionals?
 — La falta d'estatuts professionals a les redaccions dels mitjans és el principal buit que tenim en aquests moments a la professió. Encara que sigui un tema intern, també repercuteix en la qualitat de la informació, és un tema d'interès social. Això sí, és més difícil d'explicar a la societat que els estatuts professionals són un element clau perquè la professió pugui confegir una informació més plural i més democràtica.
 — És evident la necessitat de dotar els mitjans d'estatuts professionals, però també cal vigilar que disposin de mecanismes que facilitin la seva aplicació perquè actualment ja tenim exemples d'estatuts que no funcionen.
 — Sí, crec que s'han de fer les dues coses, aportar al Congrés l'experiència d'aquests mitjans que ja tenen estatuts, amb tot el que tinguin de positiu i també de negatiu, i encoratjar a la resta de professionals i de treballadors a crear-ne a les seves redaccions.
 — Aquest IV Congrés també destaca per un canvi de filosofia, que comença amb el canvi d'escenari, es passa de fer-lo en un hotel a fer-lo a la Universitat de Barcelona
 — Hi ha dues línies d'explicació, una de pràctica que ve donada per un conveni de col·laboració que vam signar amb la Universitat. Ara, pel Congrés ens resultava pràctic fer-lo en aquestes instal·lacions, entre altres coses per la proximitat física del Col·legi que ens permetrà resoldre la logística fàcilment. Una altra explicació és un cert canvi de filosofia. Jo crec que va estar bé fer els congressos del 1992 i 1996 en hotels perquè era també una manera d'homologar-los als d'altres professions. Però un cop ja hem fet això, portar el Congrés a un edifici universitari ens semblava una bona opció.
 — Un altre aspecte que diferencia aquest Congrés dels anteriors és la menor presència de patums de la professió, cosa que, ens agrada o no, servien de reclam a la convocatòria
 — Aquí sí que hi ha hagut voluntat expressa de l'actual Junta del Col·legi per canviar les coses que es feien de cara a l'aparador malgrat que som conscients que d'aquesta manera podem perdre la ressonància mediàtica. Al final,

IVÁN G. COSTA

Salvador Alsius, degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya

el que acabava sortint a la premsa eren les taules rodones dels televisius. Sabem que podem perdre ressò i pagar la penitència de la nostra decisió, però assumim el risc. És una situació que ens hauria de fer pensar. Els mateixos periodistes que elaboren la informació i que sempre es queixen del seguidisme mediàtic de l'*star system*, poden caure en el parany. Som conscients de les conseqüències de la decisió però des del Col·legi volem un Congrés normalitzat.
 — Per què un periodista de Catalunya hauria d'interessar-se pel Congrés?
 — Per moltes raons. Els congressos de periodistes o les jornades anuals generen una cosa una mica atípica. La nostra professió sempre està fent-se preguntes de caràcter deontològic: Qui som? D'on venim? On anem? Què és ser periodista? Unes preguntes que les altres professions no es plantegen, sinó que parlen de temes més tècnics de la professió. Si la professió de periodista fos una professió normal, estariem parlant dels nostres instruments de treball. No sé si és una cosa implícita a la nostra professió, no sé si haurem d'estar constantment redefinint què és això de ser periodista. El que sí que és cert és que precisament ara, amb la proliferació dels nous mitjans mediàtics, totes aquestes

preguntes tenen més raó de ser que mai perquè si s'imposa la idea que tothom té capacitat d'elaborar missatges, el component professional pot quedar desdibuixat. Jo sóc dels romàntics i crec que el rol del periodista continuarà sent necessari. Sempre hi haurà d'haver algú que organitzi i jerarquitz aquest marc de missatges descontrolats. Però pot haver-hi qui pensi que no. Així que ja ho tenim, una vegada més la reflexió de caràcter deontològic hi haurà de ser.
 — Un altre dels temes que debatrà el Congrés serà la polivalència funcional, sobretot arran de la consolidació dels grups multimèdia. A priori quin seria el punt de vista del Col·legi sobre això?
 — Jo només puc donar el meu punt de vista, i he de dir que això no és un tema nou. Quan vaig començar a fer de periodista, als anys 70, ja hi havia el debat sobre si era raonable que fos el mateix periodista el que portés la càmera fotogràfica per estalviar diners al mitjà.
 — Però aquest debat es va resoldre decidint que hi havia d'haver fotògrafs als mitjans
 — Sí, però no va ser tan fàcil, es va resoldre perquè hi va haver una pressió molt forta dels grups de fotògrafs que van defensar els seus drets. I ara això s'ha reproduït de manera molt similar en

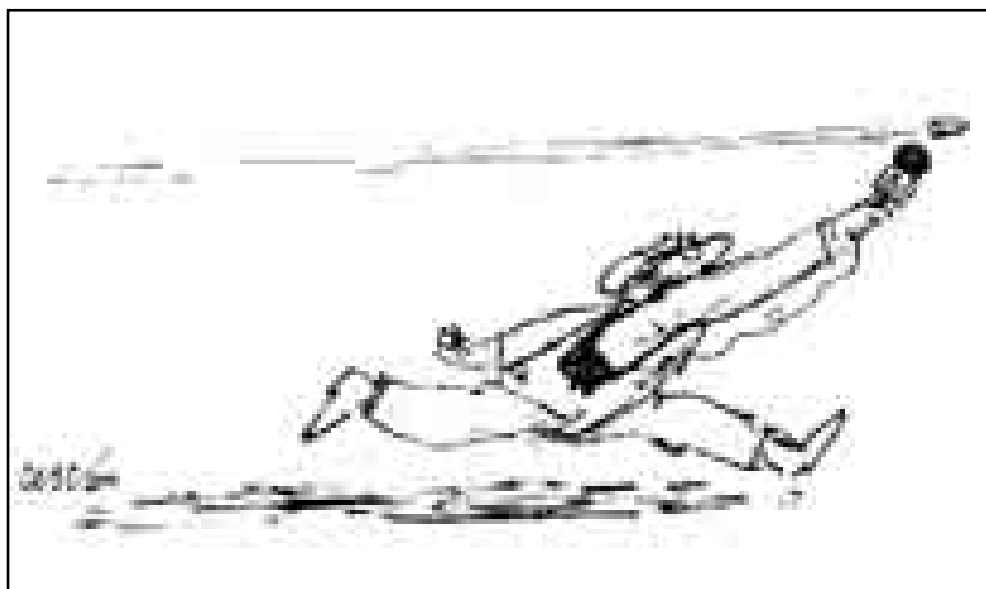
el cas dels ENG's, un professional que per la seva mateixa definició ja comporta una polivalència de funcions. Jo crec que la tecnologia i no els interessos empresarials, cada vegada més convidada a això i crec que una defensa numantina de la divisió de funcions no seria positiva. Però això sí, ha de tenir uns límits raonables marcats pels drets laborals, la distribució humana de la feina.... Sempre és una qüestió de grau.
 — Sembla que no és només la polivalència funcional, hi ha qui planteja la uniformitat del llenguatge, sigui quin sigui el mitjà on es treballi.
 — Aquest sí que és un problema, però hi ha dos arguments que caldria saber on es creuen. Un d'ells és que un periodista ha d'estar format i preparat per a qualsevol mitjà indistintament. El que sí que seria un greu problema és que extrapolant la idea que el periodista ha de servir per a tot se l'acabés fent treballar de forma tan rutinària que el mateix missatge servís per a qualsevol mitjà. Si això no es controla, sí que ens trobarem amb un claríssim empobriment de la professió. Això segur. Un empobriment que d'altra banda ja es dona perquè possiblement no es treballen prou les especificitats dels llenguatges i estem cansats de sentir per ràdio o televisió textos que són més propis de periodisme escrit que de l'oral. I no em refereixo només a les estructures sinó també als elements metafòrics; obrir la nostra contraportada, passar pàgina, obrir la pàgina d'internacional.... El món dels audiovisuals està massa impregnat de la metàfora que prové del periodisme imprès.
 — Com afecten les condicions laborals el desenvolupament professional?
 — Aquesta és la gran qüestió, si les empreses tenen dret o no a portar al màxim la polivalència, que en un principi seria positiva, fins a la creació de l'home orquestra. Això ha de tenir uns límits
 — El protagonisme de determinats grups de periodistes dins l'estructura del Col·legi, el pot dur a convertir-se en una mena de Parlament bis?
 — En els últims anys s'ha lliurat una gran batalla perquè el Col·legi aparegués davant la societat civil com un lloc neutral i crec que l'estem guanyant. En aquest país tenim molta tendència a etiquetar i costa molt aconseguir aquest estatut perquè hi ha una tendència a encasellar les persones i els grups. Crec que el Col·legi ha evitat qualsevol etiqueta i això és un tresor que no hem de malaguanyar. No és dolent que la participació que reclamem arribi per aquesta via de grups que tenen determinades sensibilitats però hi ha el risc, sobretot en futures convocatòries electorals, que hi hagi aquest decantament cap a la participació en nom d'uns colors determinats. Crec que aquest perill s'hauria de conjurar, però si arriba, serà la professió la que haurà de donar resposta en forma de vot. Haurà de decidir si està a favor de candidatures de caràcter més unitari i de signe més independent des de el punt de vista professional o si s'estima més permetre que el Col·legi es converteixi en una mena de reproducció de l'arc parlamentari. És una resposta que han de donar els col·legiats.

FIL DIRECTE
 Sindicat de Periodistes
 de Catalunya
 Ronda Universitat, 20,
 3er. 1ª.
 08007 - Barcelona
 Tel: 93 412 77 63
 Fax: 93 412 12 73
 www.sindicat.org
 spc@sindicat.org

Dipòsit legal
 GI-16294

LA PUNTA

CESC

SPC

Sindicat de
Periodistes de
Catalunya

Els reptes d'un any vital per l'SPC

◆ Dos fets fonamentals emmarquen un any de reptes pel Sindicat de Periodistes de Catalunya (SPC): la constitució de la Confederació de Sindicats de Periodistes (CSP), el pròxim 24 de març, i el Congrés de l'SPC el novembre. El naixement de la CSP és la culminació d'un dels grans eixos estratègics que l'SPC es va fixar en el moment de la seva creació. Però també és una responsabilitat. L'SPC ha estat un referent durant aquests anys per a molts professionals de la informació d'altres punts de l'Estat espanyol que

han vist en la nostra experiència una oportunitat d'intentar resoldre els seus problemes laborals i professionals per la mateixa via que nosaltres.

També el 2001 és l'any en què hem de fer el nostre Congrés. El Consell Directiu de l'SPC, reunit el 25 de gener passat, va decidir iniciar el procés precongrecual que ha de culminar els dies 10 i 11 de novembre amb la celebració del IV Congrés de l'SPC. Enmig de tot això, el Sindicat té dues batalles importants més: el Conveni de Premsa Diària i Agències, del qual ja en parlem en aquest *Fil Directe-Notícies*, i l'impuls de l'Estatut del Periodista Professional.

La defensa del conveni requereix la mobilització

◆ La barroeria amb què la patronal afronta la negociació del conveni de premsa diària ha rebut la crítica unànime dels sindicats del sector. L'SPC considera que cal obrir un procés de debat i discussió a les empreses sobre la marxa de la negociació per si més endavant es considerés necessari impulsar algun tipus de mobilitzacions en defensa del conveni.

En aquest sentit, el Sindicat de Periodistes de Catalunya ha decidit iniciar una campanya informativa als mitjans per donar a conèixer al conjunt dels treballadors quina és la proposta de la patronal, la dels sindicats presents a la negociació i la de l'SPC. La campanya començarà de manera immediata i consistirà en la distribució de material informatiu i l'organització, per part dels sindicats, d'actes a les empreses per debatre propostes i resoldre els dubtes. Un paper important per a l'èxit d'aquesta iniciativa serà la feina que facin els comitès d'empresa i les seccions sindicals. Per això l'SPC fa una crida especial a les seves seccions sindicals a diaris i agències perquè estimulin la difusió de les propostes i el debat de les accions. Seria un greu error pensar que aquest conveni no afecta les empreses que ja en tenen un perquè això seria tancar-se les portes a unes possibles expectatives de millora. Moltes de les qüestions que surtirán del text en negociació segurament estaran per sota d'alguns convenis en vigor però l'acord final, al seu torn, inclourà d'altres elements que els superin.

FIL DIRECTE

Notícies

Número 5

Febrer 2001

La patronal de la premsa diària ofereix un conveni-trampa

Enric Bastardes

Éra previsible que la negociació del primer Conveni Estatal de la Premsa Diària i Agències seria complicada i lenta. També entrava en els càlculs que l'actitud de la patronal fos mesquina i resistencialista per no cedir ni un pam dels avantatges obtinguts en tants anys de desregulació i precarietat. Però la realitat supera les previsions més pessimistes.

Després de molts mesos d'intents d'aproximació durant els quals la Asociación de Editores de Diarios de España (AEDE) es negava a discutir la plataforma presentada per CC.OO i UGT, que ha recollit propostes formulades des de l'SPC, es va acordar iniciar la negociació amb dos referents com a punt de partida: la proposta sindical i la plataforma patronal. Fins aquí cap avanç. Només faltaria que sols una part de la negociació tingués dret a presentar propostes!

Una proposta trampa

La plataforma patronal és un burla al sentit comú i una proposta trampa, en l'expressió que es fa servir per als explosius preparats perquè rebentín qui els manipula. La raó d'aquesta definició és que la proposta patronal està fardada d'indefinicions malicioses suscepti-

El conveni proposat per la patronal no soluciona els problemes

bles de doble interpretació o de referències buides de contingut, que apel·len en molts de casos a adoptar el criteri de conducta que per "tradició" ja s'aplica a cada empresa afectada. Tenint en compte que parlen d'empreses sense conveni previ, vol dir que allà on governava l'arbitrarietat o el caos, hi segurà governant la mateixa arbitrarietat i el mateix caos, però ara sancionat per un conveni marc de referència que ho permeti legalment.

La proposta patronal és que el nou conveni afecti només les empreses sense conveni, però en el garbuix permanent de les seves formulacions també

apunta, en un altre article, que s'hi puguin adherir *ad personam* aquells que les seves condicions particulars siguin inferiors. Per descomptat, la proposta descarta incloure-hi col·laboradors i corresponsals, en la línia habitual de la majoria de convenis, quan aquest és un punt central per a l'SPC.

Categories professionals

Per si tot plegat no fos prou, la definició de grups professionals per determinar les categories és més barreja sobre barreja. Els periodistes són adscrits a diversos grups on es poden veure equiparats, en alguns casos, amb les categories més

La proposta de l'SPC

◆ La regulació dels periodistes a la peça és una de les qüestions clau de la proposta de conveni que l'SPC va elaborar i que en alguns aspectes ha estat recollida per la plataforma dels sindicats. La clàusula de consciència, el secret professional i la responsabilitat civil que han d'assumir les empreses són altres reivindicacions del Sindicat.

Totes les qüestions que es contemplan a la nostra proposta van sortir de les aportacions fetes pels comitès d'empresa dels rotatius catalans.

baixes de producció, i es continuen discriminant una vegada més els reporters gràfics en una categoria de tècnic de segona fila. Els informadors es veuran obligats a passar per una amalgama de definicions i tot un viacrucis d'estaments abans no siguin considerats redactors a seques. Una proposta totalment inacceptable. I no cal dir que d'un Estatut de Redacció, no en ni volen sentir parlar.

És evident que els sindicats negociadors no poden signar un conveni d'aquesta naturalesa. Però també és evident que caldria la mobilització del sector per desencallar la situació.

Primer esborrany de l'Estatut del Periodista Professional

◆ En compliment dels acords de la Convenció de Periodistes celebrada a Valladolid el mes de maig passat, ja s'ha elaborat el primer esborrany d'Estatut de la Professió Periodista a instàncies del Fòrum d'Organitzacions de Periodistes (FOP). El text ha estat redactat per Rafael Díaz Arias, de CCOO-TVE, a partir de les propostes del FOP i de la línia acordada a

Valladolid. Aquest Estatut és un text que legisla sobre drets fonamentals de la professió de periodista, i es tramitarà com a Llei Orgànica. Per aquest motiu els aspectes laborals de la professió no podran ser regulats per aquest text.

La proposta s'estructura en sis capítols: la definició del periodista, els drets dels periodistes professionals (inde-

pendència, clàusula de consciència, secret professional i drets d'autor, entre altres), els drets de les direccions, els consells de redacció, els deures deontològics i els consells de la informació. L'SPC considera que aquesta primera proposta és un bon punt de partida. Ara cal posar en marxa dues línies d'actuació diferents: obrir un debat entre els professionals i iniciar els contactes amb els grups polítics i amb l'Administració per aconseguir-ne la tramitació parlamentària corresponent i un ritme òptim.

◆ **L'SPC realitza un estudi sobre formació a la ràdio local.**

L'SPC està elaborant, en col.laboració amb CCOO, un estudi sobre les necessitats formatives dels professionals de la ràdio local, tant pública com privada. Aquest treball està finançat pel FORCEM en el marc dels Objectius 3 d'ajudes complementàries a la formació continuada de treballadors. Aquest treball ha d'estar acabat el 31 de març, i consisteix en la realització d'entrevistes amb experts i persones rellevants del sector així com una enquesta entre els treballadors amb l'objectiu de determinar quines són les necessitats de formació del col·lectiu. L'estudi es completa amb la celebració d'unes jornades de debat a Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona i amb l'edició d'un llibre amb les conclusions del treball.

◆ **En les eleccions sindicals celebrades** en les darreres setmanes en diversos mitjans de comunicació catalans, les candidatures del Sindicat de Periodistes han estat les guanyadores. Els resultats han estat aquests: nou delegats al diari *Sport*, tres delegats al *Regió7* (on els comicis tenien només caràcter parcial), tres delegats a *El Mundo de Catalunya* i un al setmanari *El Triangle*.

◆ **La secció sindical de l'SPC a EFE** ha denunciat la situació creada a l'agència informativa a partir de la firma d'un conveni, d'eficàcia limitada, amb un 2,1% d'augment salarial després de quatre anys de congelació dels salaris, inflació inclosa. El pacte va ser firmat per l'empresa i els representants d'UGT-APLI i la resta dels treballadors i treballadores han hagut de fer adhesions personals aquest conveni per poder beneficiar-se del misèrrim augment salarial tot i no estar-hi d'acord.

La Confederació de Sindicats de Periodistes neix amb 1600 adhesions

SPC

El 24 de març se celebrarà a Madrid el Congrés Constituent de la Confederació de Sindicats de Periodistes (CSP). Hi participaran els sindicats de Catalunya, Madrid, Andalusia, Balears i La Rioja, (que va néixer el passat 27 de gener). També hi assistirà la comissió gestora del Sindicat Aragonès de Periodistes. Això significa que la CSP tindrà el suport de més de 1.600 professionals de tot l'Estat. La gestora de la CSP es va reunir a Logronyo el passat mes de gener, coincidint amb la fundació del sindicat de La Rioja, per acabar de definir la proposta d'Estatuts i el Programa d'Actuació que regiran el funcionament de la Confederació.

La CSP s'estructurarà a partir de l'aliança entre sindicats sobirans que s'uneixen per obrir noves possibilitats d'actuació i plantejar una estratègia global. La Confederació neix amb la voluntat d'agrupar, a través dels seus sindicats membres, la majoria de periodistes en actiu, estiguin o no vinculats laboralment amb una empresa, i els que s'incorporin en el futur a aquesta professió.

Els objectius bàsics de la CSP són la regulació de la professió periodística tant en els aspectes contractuals i de drets

◆ **Sindicats sobirans s'uneixen per obrir noves possibilitats d'actuació**

d'autor com en els aspectes més específicament professionals d'acord amb el que marquen les normes de conducta

Sonia Tercero (SPIR)

Jairo Morga, Coordinador General del SPIR

deontològica. Així, la lluita contra la precarietat laboral, un dels problemes més greus de la professió, serà l'eix central de la nova Confederació. La negociació col·lectiva, la democratització dels mitjans públics -estatals, autonòmics i locals-, l'impuls d'estatuts de redacció i la resposta adequada davant els reptes que plantegen la globalització i la concentració de mitjans, són altres qüestions que haurà d'afrontar la CSP.

L'any 2000 va acabar amb la creació del Sindicat de Professionals de la Informació de les Balears (SPIB), que té ja més de 220 afiliats dels poc més de 300 que hi ha a les Illes. El 2001 ha començat amb la constitució del Sindicat de Professionals de la Informació

de la Rioja (SPIR), amb més de 70 professionals adherits que han participat en els treballs inicials. Javier Morga va ser escollit Coordinador General del nou Sindicat.

La Confederació de Sindicats

◆ **La lluita contra la precarietat laboral, objectiu bàsic de la CSP**

de Periodistes neix, doncs, amb la confiança que cada cop més gent segueix el camí que l'SPC va obrir ara fa vuit anys. Una via que s'ha demostrat que és la més vàlida per resoldre els problemes laborals i professionals dels informadors.

Apunta't a l'agenda: 24 de març, Madrid

◆ La delegació de l'SPC al Congrés Constituent de la Confederació serà de dotze persones, però el Sindicat considera molt important que ens hi desplaçem com més gent millor. L'objectiu és que puguin assistir-hi representants de tots els àmbits d'activitat del sector. És una oportunitat única per establir contactes transversals entre treballadors d'empreses o grups mediàtics d'àmbit estatal.

Tots els afiliats rebran en els pròxims dies una carta en la qual se'ls convida formalment a apuntar-se al desplaçament. El més probable és que s'organitzi un viatge a Madrid en tren o en autocar tot i que els detalls logístics es donaran a conèixer en els pròxims dies.

La CSP, marca per a les eleccions sindicals

◆ La constitució de la CSP és un pas molt important per poder participar en les negociacions sectorials que pugui haver-hi a partir d'ara perquè facilita la presència a les meses d'una manera que cada Sindicat per si sol no podria. Per poder computar conjuntament la representació de cada membre de la Conferència, cal que a les eleccions sindicals que se celebren a partir d'ara, es faci constar a les candidatures les sigles de la CSP i del sindicat autonòmic al qual es pertany. És l'única via per poder sumar els resultats arreu de l'Estat i poder exigir el dret a participar en les meses de negociació.

Victòria dels periodistes a la república txeca i rebel·lions a Galícia i Madrid

Els periodistes i treballadors de la televisió txeca han aconseguit la dimissió del director, molt pròxim a un dels partits del govern, i també han aconseguit la reforma legislativa dels òrgans rectora de la radiotelevisió d'aquell país. Aquests òrgans continuaran sent nomenats pel Parlament, però a proposta d'entitats ciutadanes i grups professionals. I tot això s'ha fet amb el suport de desenes de milers de ciutadans que han entès que no hi ha veritable democràcia si no s'assegura el dret a la informació lliure, veraç i no mediatitzada.

En l'era de la globalització, la moguda de Praga ha esperonat els professionals de la radiotelevisió gallega que, arran de les últimes i escandaloses manipulacions de la informació per part dels "comissaris" del PP, han endegat una iniciativa legislativa popular. Aquesta iniciativa per reformar la llei de creació de la RTV de Galícia té el suport de nombroses entitats gallegues.

Mentre recullen les 15.000 firmes necessàries, ja s'ha creat una plataforma de suport i una pàgina web, i es donen a conèixer els fets a la resta de l'Estat. Els professionals gallegos han demanat informació sobre processos semblants a Catalunya (el debat de l'audiovisual), a València (la lluita dels companys del Canal 9) i a Madrid (on els treballadors de RTVE impulsen una plataforma ciutadana en defensa de la ràdio i la televisió públiques)

Quan l'any 1997 vam intentar aixecar la "Plataforma per la Democràcia Informativa", a partir de la guerra mediàtica generada entre les plataformes digitals, vam dir que arribaria el moment de fer manifestacions al carrer per exigir el dret a la informació com un component bàsic de la democràcia.

Els periodistes es mouen

De moment, a Praga els ciutadans ja han sortit al carrer. A Barcelona ho van fer

davant el Parlament els representants professionals i sindicals de la professió. A Santiago poden arribar a produir-se iniciatives ciutadanes. I a Madrid tant els professionals i treballadors de TeleMadrid (castigats amb la reveladora destitució del director general per part de Ruiz Gallardón) com els de RTVE de tot l'Estat comencen a vincular la viabilitat de les empreses i la lluita contra la possible privatització amb la necessària democratització dels òrgans de gestió i de control de la radiotelevisió pública. No són desitjos: l'enquesta de l'Institut OPINA coneguda el 5 de febrer mostra que el 70% dels enquestats creuen que els governs interfeixen en els mitjans públics, i un 52% opina que els directors generals haurien de ser escollits pels parlaments.

La lluita dels periodistes per poder exercir amb dignitat la professió comença a penetrar en la societat i en el conjunt del territori espanyol.

Fil Directe Notícies

Edita: Sindicat de Periodistes de Catalunya
Ronda Universitat, 20, 3er, 1.a
08007 Barcelona
Tel: 934127763
Fax: 934121273
www.sindicat.org
spc@sindicat.org